

Prologus

Incipit prologus sancti Hieronimi in libros Regum.

Viginti et duas literas eē apud hebreos. siroy quoq; lingua 7 caldeoꝝ testatur que hebreꝝ magna ex parte confinis est. Nam ipsi vigintiduo elementa habent eodem sono. sed diuersis characteribꝫ. Samaritani etiā pentateucū moysi totide literas scripturāt. figuris tantū 7 apicibꝫ discrepantes. Tertūq; ē esdras scribam leg. sꝫ doctorem post captam hierosolimā et instaurationē tēpli sub sobababēl alias literas repperisse q̄bꝫ nūc vti mur cū ad illud tēps̄ idem samaritanoꝝ 7 hebreoꝝ characteres fuerint. In libro quoq; numeroꝝ hec eadē supputatio. sub leuitay ac sacerdotū censu mystice ostendit. 7 nomē dñi tetragrāmaton in quibusdā grecis voluminibꝫ vsq; hodie antiquis expressum lēis inuenimus. Sed 7 psalmi tricesimū sextꝫ 7 centesimū decimū 7 centesimū undecimū et centesimū decimū octauꝫ 7 centesimū quadragesimū quartū. quāq; diuerso scribāt metro. tñ eiusdē nūeri textur̄ alphabeto. Et hieremie lamentationes 7 orō eius salomonis q̄q; in fine puerbia ab eo loco in quo ait Mulierē fortes quis inueniet eisdē alphabetis vel incisionibus supputatur. Porro q̄nq; lēe duplices apud hebreos sunt caph. nem. nun. p̄x. sade. Alii em̄ scribūtur p̄ has p̄incipia medietatesq; v̄erboꝝ. aliter fines. vñ et a plerisq; libꝫ duplices estimātur. samuel. malachim. dabreiamin. esdras. hieremias. cū cinoth. i. lamētātōlibꝫ suis. Quō igitur vigintiduo elementa sunt p̄ q̄ scribimꝫ hebraice om̄ie qd̄ loq̄mur. 7 eorūz initijs vox hūana p̄hendit. ita vigintiduo volumina supputant. q̄bꝫ q̄si lēis 7 exordijs in dei doctrina tenera adhuc 7 lactens viri iusti erudit̄ infantia. Prīmus apud eos liber vocat̄ bze sith. que nos genesim dicimꝫ. secūdꝫ elle smorh q̄ erodus appellat̄. tercius pagecra. i. le

uiticus. quartus vagedaber. quē numero vocamus. quītus elle addabarum. q̄ deuteronomiū p̄notat. Hi sunt q̄ nꝫ q̄ libri moysi. q̄s pp̄rie thozath. i. legem appellant. Sc̄m̄ p̄phetay ordine facti 7 incipiunt ab iesu filio naue. qui apud illos iosue ben nun d̄r. Deinde subterit sopthim. i. iudiciū libꝫ 7 iēudem p̄pingunt ruth. qz in diebꝫ iudiciū sc̄a ei? narrat̄ historia. terciꝫ seq̄t̄ samuel. quē nos regnoꝝ p̄imū 7 secūdū dicimus. q̄rtus malachim. i. regū qui terciꝫ q̄rto regnoꝝ volumine cōtinetur. Meliusq; multo ē malachim. i. regum q̄ malacoth. i. regnoꝝ dicere. Non em̄ multarū gentiū describit regna. sꝫ vñ? israelitici ppli q̄ tribubꝫ duodecim cōtinent. q̄ntus ē elaias. sextus hieremias. septimus ezechiel. octauꝫ liber duodecim p̄phetay. q̄ apud illos vocat̄ thareafra. Terciꝫ ordo. agiographa possidet. Et primus liber incipit ab iob. secūdus a dauid quē q̄nq; incisionibꝫ 7 vno psalmoꝝ volumine p̄hendūt. tercius ē salomon. tres libros h̄ns. puerbia. q̄ illi parabolās. i. masloth appellāt. q̄rtus ecclesiasten. i. coeleth. q̄ntus ē canticū canticoy. quē titulo sirasirim p̄notat. sextꝫ est daniel. septimus dabreiamin. i. xerba diez qd̄ significantius chronicon totius diuine historie possumus appellare. q̄ liber apud nos paralipomenon primus 7 sc̄dus inscribit̄. octauꝫ esdras. q̄ 7 ipsi similiter apud grecos 7 latinos in duos libros diuisus est. nonus h̄sier. Atq; ita sūt p̄iter veteris legis libri vigintiduo. i. moysi q̄nq; et p̄phetay octo agiographoꝝ nouē. quāq; nōnulli ruth 7 cinoth inter agiographa scriptent 7 hos libros in suo putēt nūero supputādos. ac p̄ h̄ eē p̄isce legis libros viginti q̄tuor. q̄s sub nūero viginti q̄tuor senioꝝ apocalipsis iohānis inducit. adorātes agnū 7 coronas suas p̄stratis vultibus offerētes. stantibꝫ corā q̄tuor aialibus oculatis aū 7 retro. i. in p̄teritū 7 ī futurū respiciētibꝫ 7 ī deflexoꝝ clamātibꝫ. sc̄s. sc̄s. sc̄s. dñs deus oipotēs

C. 4. V. Cuius gubernatio...
 C. 6. V. Cuius gubernatio...
 Glo. ord. pastor. i. liber pastoris, filius e. reuelat.

Regum I

qui erat et qui est et qui venturus est. Sic
 plogus scripturarum quasi galatium principium
 oibus libris quos de hebreo vertimus in la-
 tinum pervenire potest. ut scire valeamus quicquid
 quod extra vos est inter apocrypha esse ponendum.
 Igitur sapientia quae vulgo salomonis inscribitur
 dicitur et iesu filij syrach liber. et iudith. et
 tobias et pastor non sunt in canone. Ma-
 chabeorum primum librum hebraicum repperi. Se-
 cundus grecus est. quod ex ipsa phrasibus probatur
 et per. Que cum ita se habeant. obsecro te le-
 ctor ne laborum meum reprehensionem estimas
 antiquorum. In templo dei offert unusquisque quod
 potest. Alij aurum et argentum et lapides preciosos
 alij byssum et purpuram et coccum offert et hya-
 cinthum. Nobiscum bene agitur. si obrulerimus
 pelles et caprarum pilos. Et tamen apostolus preteritis
 biliora nostra magis necesse iudicat. Quia tota
 illa tabernaculi pulchritudo et per singulas
 las spes ecclesie presentis futureque distin-
 ctio pellibus tegitur et ciliis: ardoremque solis
 et iniuriam imbrium ea que viliora sunt prohi-
 betur. Lege ergo primum samuel et malachum
 meum. Deum inquam meum. Quicquid ei crebrius
 vertendo et emendando solliciti et vidi-
 cum et tenemus: nunc est. Et cum intellexeris
 quod antea nesciebas. vel interpretere me
 estimato si gratum es. vel paraphrastes si
 ingratus quamquam mihi omnino profici non sim-
 mutasse me quippiam de hebraica veritate.
 Certe si incredulus es. lege grecos codi-
 ces et latinos. et confer cum his opusculis
 que nupem edavimus et ubique discrepare
 inter se videris: interroga quemlibet he-
 breorum. cui magis accomodare debras si-
 de. et si nostra firmaverit: puto quod eum non
 estimas peccatorem ut in eodem loco mecum
 filii diuinarum. Sed et vos famulas christi
 rogo que domini discumbentis preciosissima si-
 dei myrrha vngitum caput. que nequaquam sal-
 uatorem quiritis in sepulcro quibus iam ad patrem
 christus ascendit. ut per latrones canes que aduer-
 sum me rabido ore deservierit. et circueunt
 civitatem atque in eo se doctos arbitrantur. si
 alijs detrahant: orationum vestrarum clypeos
 opponatis. Ego scies humilitatem meam.
 illi spiritus sine recordatorum. Dixi custodiam vi-
 as meas: ut non delinquam in lingua

mea. Posui ori meo custodiam cum perfisteret
 peccator adversum me. Obmutui et
 humiliatus sum et filii a tonis.

Explicet plogus. Incipit liber
 Samuelis primus. Cap. I.

Huit vir vnus
 de ramathaim. sopherim de
 monte effraim. et nomen
 eius helchana: filius hie-
 rolvam filij heliu. filij thau. filij suph ef-
 frateus. et habuit duas uxores: nomen
 vni anna. et nomen secunde fenenna. Fue-
 runtque fenenne filie: anne autem non fuerunt li-
 beri. Et ascendebat vir ille de civitate sua
 statutis diebus ut adoraret et sacrificaret
 domino exercituum in sylo. Erant autem ibi duo
 filij heli. ofni et phinees sacerdotes domini
 Venit ergo dies et imolavit helchana dedit
 que fenenne uxori sue et cunctis filiis eius et
 filiabus presens. Anne autem dedit preter unam tri-
 stis: quod anna diligebat. Dominus autem conclu-
 serat vulvam eius. Affligebat que eam emula
 eius: et vexaretur agebat. intantum ut ex-
 probaret quod dominus conclusisset vulvam eius.
 Sicque faciebat per singulos annos cum re-
 deunte tempore ascenderet ad templum domini. et
 sic provocabat eam. Porro illa flebat: et non
 capiebat cibum. Dixit ergo ei helchanavir
 suus. Anna cur fles et quare non comes-
 dis. et quomodo affligit cor tuum. Nunquid
 non ego melior tibi sum quam decem filij. Sur-
 rerit autem ana postquam comederat et biberat
 in sylo. Et hely sacerdote sedente super
 sellam ante postes domus domini. cum esset an-
 na amaro animo. oravit ad dominum flens lar-
 giter: et votum vouit dicens. Domine exerci-
 tum si respiciens videris afflictio famule
 tue et recordatus mei fueris: nec oblitus
 ancille tue. dederisque serue tue servum viri-
 lem: dabo eum domino omnibus diebus vite
 eius. et novacula non ascendet super caput
 eius. Factum est autem cum illa multipli-
 caret preces coram domino. ut hely ob-
 servaret os eius. Porro anna loque-
 batur in corde suo: tantumque labia eius